

Čís. 287.

Předpokladem žaloby dle § 35 ex. ř. není pravomoc usnesení, povolivšího exekuci, tím méně pak, že bylo již započato s výkonem exekuce.

(Rozh. ze dne 14. října 1919, R II 124/19.)

Proti usnesení povolivšímu exekuci nuceným vyklizením bytu, podal nájemce rekurs, současně pak vznesl žalobu dle § 35 ex. ř., opíraje se o tvrzení, že pronajímatel, přijav bez námitek nájemné na další čtvrtletí, zřekl se nároku na vyklizení. Prvá stolice žalobu zamítla, poněvadž mezi tím vyhověno bylo rekursním soudem dlužníkovu rekursu a zamítnut návrh na povolení exekuce, takže dlužník, podav žalobu v čase, kdy exekuce nebyla ještě právoplatně povolena, podal ji neprávem. Odvolací soud zrušil rozsudek procesního soudu a uložil mu, by po pravomoci zrušovacího usnesení spor znovu projednal a rozhodl. Důvody: Neprávem domnívá se procesní soud, že žaloba dle § 35 ex. ř. byla by jen tehda přípustna, byla-li dle exekučního titulu právoplatně povolena exekuce. Žaloba nesměruje k tomu, by odstraněno bylo opatření, týkající se výkonu exekuce, nýbrž by odstraněn byl sám exekuční titul. Není proto předpokladem žaloby, že bylo již započato s výkonem exekuce. Tím, že žalobci přísluší právo k rekursu proti povolení exekuce, zůstává jeho žalobní právo nedotčeno. Směřuje ten i onen právní prostředek jinam. Rekurs jest ochranným prostředkem proti exekučním opatřením, žaloba jest ochranným prostředkem proti samému nároku. Brzdou proti bezúčelnému hromadění obou právních prostředků jsou předpisy o bezúčelných útratách procesních.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu žalovaného proti změňujícímu usnesení, poukávav k jeho vhodnému odůvodnění a dodav jen ještě toto: Ze slov »za exekučního řízení« (im Zuge des Exekutionsverfahrens) nevyplývá, že jest předpokladem žaloby ve smyslu § 35 ex. ř., by povolení exekuce nabylo již právní moci. Již z §§ 50 a násl. ex. ř. jest zřejmo, že »exekuční řízení« nezačíná teprve výkonem exekuce a že nelze mluvit o exekučním řízení teprve v době, když povolení exekuce jest právoplatným; vždyť na příklad již návrh na povolení exekuce patří k exekučnímu řízení.

Čís. 288.

Povolen-li odklad exekuce dříve, než bylo o ni žádáno, není odklad na závalu povolení exekuce.

(Rozh. ze dne 14. října 1919, R II 130/19.)

Návrh na povolení exekuce nuceným vyklizením najatých místností byl rekursním soudem zamítnut, poněvadž dlužník vymohl si na základě opožděné žaloby proti exekučnímu titulu odklad exekuce, vymáhající věřitel byl o tom dne 2. srpna 1919 vyrozuměn a nebyl proto dne 8. srpna 1919 oprávněn, činiti návrh na povolení exekuce.

Nejvyšší soud obnovil povolující usnesení první stolice.

D ů v o d y:

Nelze přisvědčiti právnímu názoru rekursního soudu, že byl-li povolen odklad exekuce, návrh na povolení exekuce jest zamítnouti. Zákon jedná v § 42 ex. ř. o odkladu exekuce, dlužno však rozeznávati povolení a výkon exekuce. To plyne z účelu, jaký odklad má a její motivy k ex. řádu takto objasňují: »Účelem odkladu exekuce jest zadržení škodlivé změny dosavadního stavu, kdykoliv přípustnost a správnost exekuce, ať již z důvodů práva materiálního, ať již vzhledem na ustanovení řádu exekučního, se stane pochybnou.« Pouhým povolením exekuce »škodlivá změna dosavadního stavu« nenastává, nýbrž teprve výkonem exekuce povolené nebo exekuce, jež povolena býti má. Odklad exekuce tedy nevztahuje se na povolení, nýbrž teprve na výkon exekuce. Z toho následuje, že, byl-li odklad povolen dříve, než za exekuci bylo požádáno, nemůže míti povolení odkladu žádného významu pro povolení exekuce, jinými slovy, že odklad exekuce jejímu povolení nezabraňuje. Bylo tedy při správném výkladu zákona exekuci, i když před tím odklad její byl povolen, povoliti, v tomto případě tím spíše, poněvadž návrh exekuční vzhledem k ustanovení § 575 odst. 3 c. ř. s. byl nutným, neměla-li nastati ztráta práva exekučního.

Čís. 289.

Ustanovením § 1174 obč. zák. není vyloučeno, domáhati se vrácení tržové ceny, zapravené dle kupní smlouvy, jež uzavřena byla o věcech, vyloučených z volného obchodování, nebo způsobem, přičícím se předpisům proti válečné lichvě.

(Rozh. ze dne 14. října 1919, Rv I 430/19.)

Žalobce koupil v roce 1918 od Jaromíra N., syna žalovaného Rudolfa N., dva sudy odpadkových tuků po 34 K za 1 kg a zaplatil mu také kupní cenu 13.204 K. V tu dobu byly odpadkové tuky nařízením ministerstva obchodu ze dne 28. prosince 1917 čís. 518 ř. z. státem zabaveny a dány v uzávěru a přejímající cena tuků těch byla pouze 9 K 50 h za 1 kg. Obé bylo žalobci známo. Koupené tuky dodány nebyly a žalobce domáhá se tudíž vrácení zaplacené kupní ceny na Rudolfovi N. tvrdě, že Jaromír N. uzavřel zmíněnou kupní smlouvu jako zmocněnec svého otce a pro tohoto že také peníze přijal. Procesní soud zamítl žalobu prohlásiv, že žalobci nepřísluší z důvodu, výtčeného v § 1174 obč. zák. právní nárok na vrácení oné sumy Jaromíru N. vyplacené. Žalobce tím, že koupil tuky, o nichž věděl, že nařízením příslušného úřadu z obchodu jsou vyloučeny a mimo to že zaplatil za ně cenu očividně přemrštěnou, dopustil se jednání, jak ministerským nařízením ze dne 28. prosince 1917 čís. 518 ř. z., tak i císařským nařízením ze dne 24. března 1917 čís. 131 ř. z. pod pohrůžkou trestu zakázaného, tedy zřejmě nedovoleného. O d v o l a c í s o u d potvrdil rozsudek první stolice, dodav k jeho důvodům toto: Nelze pochybovati o tom, že žalobce, koupiv a zaplativ tuky, učinil tak jedinně proto, by tuky ty také dostal. Vždyť doznal sám, že Jaromír N. o dodání jich upomínal. Jisto jest, že dodávka, ať by ji byl splnil Jaromír N. nebo